

Äänitteen kesto: 32min

Litterointimerkinnät

Haastattelija: Matti	Haastattelija Matti Puranen.
sa- (sana)	sana jää kesken epävarmasti kuultu jakso puheessa tai epävarmasti tunnistettu puhuja
(-)	sana, josta ei ole saatu selvää
(--)	useampia sanoja, joista ei ole saatu selvää
, . ? :	kieliopin mukainen välimerkki tai alle 10 sekunnin tauko puheessa

[Tunnusmusiikki]

Kuuntelet maanpuolustuskorkeakoulun Sotataidon ytimessä -podcastia. Jaksoissa sotataidon asiantuntijat keskustelevat ajankohtaisista yhteiskuntaan ja sen turvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä.

Haastattelija: Hei ja tervetuloa kuulolle. Tässä jaksossa käännämme katseet Kiinaan, joka on maailmanpolitiikan polttopisteessä monin tavoin. Analysoimme sitä mikä tämän päivän ja huomisenkin Kiina on sotilaallisesti. Asiantuntijamme on maanpuolustuskorkeakoulun erikoistutkija Matti Puranen tervetuloa.

Matti: Kiitos paljon.

Haastattelija: Kiinan nousu on ollut nähtävissä jo pitkään. Sen taloudellinen ja poliittinen merkitys kasvaa ja sotilaallisestikin se haastaa Yhdysvaltoja. Onko kiina nyt tosi voimissaan?

Matti: Se on erinomainen kysymys. Ja tuntuu että näkemykset jakaantuu siinä vähän niinkun kahteen eri suuntaan, että toiset on sitä mieltä, että nimenomaan nytkin on aivan voimissaan ja kasvu ikään kuin jatkuu tulevaisuuteen samansuuntaisena ja sotilaalliset voimat, sotilasvoimat sen kuin vahvistuu ja talous sen kuin vahvistuu ja näin poispäin. Ja sitten taas toinen koulukunta ehkä sitä mieltä, että Kiina paremminkin niinkun heikentymään päin, tai jopa niinkun jonkinlaisessa heikkouden tilassa tai ainakin sisäisesti kokee olonsa varsin tukalaksi, mistä taas omaa kieltänsä kertoo se, että Kiinan hallitus satsaa valtavia määriä rahaa sisäiseen turvallisuuteen ja tota-

Haastattelija: Pyrkii sillä tavoin pitämään koheesion kasassa.

Matti: Nimenomaan. Pyrkii sillä tavalla pitämään yhteiskunnan vakaana ja tota pyrkii pitämään tämän Kiinan kommunistisen puolueen, joka siellä valtaa pitää niin pitää pitämään sen tota ruorissa.

Haastattelija: Kumpaanko ajatteluun sinä itse olet kallellaan?

Matti: Joo, no täytyy sanoa, että kyl mä itse oon jo pidemmän aikaa jotenkin nähnyt tilanteen sillä tavalla, että Kiina ei kyllä välttämättä ole laisinkaan niin vahva kuin miltä se ulospäin näyttää tai mitä se itse haluaa itsensä esittää, että Kiinan kyllä niinkun ulkopoliittiseen viestintään ja myöskin sisäpoliittisen viestintään on aina kuulunu se, että korostetaan sitä, että kuinka tavallaan meidän nousumme ja kehityksemme on tavallaan ikään kuin väistämätön tosiasia ja Kiinan paluu suurvaltapolitiikan näyttämölle asevoimien, niinkun vahvistuminen maailman ykkösluokan asevoimiksi, niin se on tavallaan vääjäämätön tammöinen kehityskulku. Niin itse oon taipunut näkemään sen kuitenkin vaan jonkinlaisena retoriikkana enemminkin, et se todellisuus saattaa olla jotai aivan muuta, et me kaikki tiedetään varsin hyvin, että Kiinan talouskasvu on ollu hidastumaan päin jo pidemmän aikaa. Kukaan ei oikeestaan tiedä tarkkoja vuosi-kasvulukuja tällä hetkellä, koska ei Kiinakaä itse ilmeisesti erityisen tarkasti ole enää julkistanu pitkään aikaan. Ja sit me nähdään myös samaan aikaan, kuinka väestö vanhenee harmaantuu mikä tulee vaikuttamaan tähän talouskehityksen tietysti myös negatiivisella tavalla. Ja kaikki nää. Sitten just juuri myös tää äsken mainitsemani sisäisen järjestyksen kiristäminen ja autoritaarisaatiokehitys ja kaikki tammönen, minun mielest se kuvaa sitä, että tai antaa kuvaa siitä, että no ei nyt ainakaan vahvuudesta. Enemminkin jonkinlaisesta jännittyneisyydestä.

Haastattelija: Kiinassa kommunistinen puolue on perinteisesti vallanpitäjä, mutta talous on nyt sitten hyvin markkinatalouden näköinen ainakin päällepäin.

Matti: Joo kyllä se on eräänlainen hybridi kyllä, että toki siellä yksityinen sektori, sillä on paljon elintilaa, mutta myös myös sitten taas kommunistisella puolueella, hallituksella on myös hyvin vahva ote monesta talouden sektoreista. Esimerkiksi nyt vaikka puolustusteollisuudesta, ni sinne ei oo kyllä yksityisellä sektorilla ollut perinteisesti juuri mitään asiaa. Ja sitten nyt nykyisen presidentin Xi Jinpingin kaudella niin kommunistisen puolueen ote taloudesta on myös ollut lisääntymään päin. Eli puolue on pyrkinyt ulottamaan pitkän kouransa kyllä kaikkiin yksityisiin yrityksiinkin ja hillitsemään näiden suurimpien esimerkiksi teknologisten jättien valta-asemaa.

Haastattelija: Mennäänpä ihan ytimeen ja siihen minkälainen on Kiinan strateginen ajattelu. Minkälaisena sinä näet sen?

Matti: No niin, sitten tulikin laajemman puoleinen kysymys. No ehkäpä se pitäis nähdä sillä tavalla, että ei ole olemassa mitään sinänsä kiinalaista strategista

ajattelua tai et ehkä meillä on helposti taipumus täällä läntisellä pallonpuoliskolla ikään kuin vähän niin kuin mystifioida sitä Kiinaa ja sitä strategista ajattelua, että se on jotenkin poikkeuksellista ja siellä vaan Sunzia luetaan ja tota juonitaan jotain hämmäisiä juonia ja ajatellaan pitkän aikaperspektiivin kautta maailmanpolitiikkaan ja sotilaallista toimintaa. Mutta kyl mä itse näen, että se on enemmän ehkä semmonen, niinku Kiina itsekin, valtavan monimuotoinen alue on myös se tavallaan strateginen ajattelu koostuu tavallaan useista päällekkäisistä, usein myös aika ristiriitaisista palikoista, jotka sitten vetää eri suuntaan, et siellä on paljon tämmöstä niinku kungfutselaisuudesta ammentavaa semmosta pasifismiin ja tämmöseen hierarkkisuuteen viittaavaa, mut samaan aikaan epäilemättä myös sitä raadollisempaa Sunzista ammentavaa hämäämisen ja harhaan johtamiseen ja vihollisen voittamiseen ilman taistelua viittaavaa ajattelua. Sitten myös semmosta, kolmas keskeinen koulukunta mistä harvemmin puhutaan otan legalistinen Kiinan koulukunta joka painottaa ihan brutaalia voimankäyttöä ja tota ankaria rangaistuksia niin senkin vaikutuksia voidaan, se, miten Kiinakin ajattelee ja toimii strategisesti. Eli näkisin, että se on hyvin monimuotoinen ja siinä on monia erilaisia palikoita päällekkäin ja rinnakkain, mistä se ajattelu tavallaan koostuu. Ja sit jos mennään sotilas strategisen ajattelun ja rajataan sitä nyt sitten jonkun verran, niin kyllä siellä mitä nyt katsotaan kiinalaista sotilastieteellistä keskustelua niin aika pitkälle vaikuttavat kyllä lukeva samoja teoksia, kuin mitä täällä länsimaissakin ja samoin tota auktoriteetteja niinku Clausewitzejä ja Jominieta ja (-) [07:25] tämän tyyllisiä hahmoja. Eli se on hyvin monin monimutkainen ja monimuotoinen kuva se.

Haastattelija: Voiko ajatella sillä tavalla että Kiinan tavoitteena on joku maailmanvallan ykköspaikka?

Matti: No joo, kyllä se siltä näyttää että tota siihen on monellakin rintamalla pyrkii. He eivät ole olleet erityisen halukkait sanomaan sitä ääneen pitkään aikaan. Nyt ehkä lisääntyvämmän, mutta edelleenkin he eivät mitenkään kovaan äänen julistaa että meidän pitää nousta tavallaan maailman johtavaksi hegemoniseksi supervallaksi. Mutta kyllä se niinku niistä teoista ja toimista jotenkin käy ilmi lisääntyvämmän, että he eivät hyväksy enää täysin semmosta kakkosluokan valtion asemaa tässä järjestelmässä Yhdysvaltojen rinnalla.

Haastattelija: Tämä muutos varmaan on tapahtunut tämän nykyisen regiimin johdolla ja Xin presidentin kauden aikana.

Matti: Joo kyllä hänen aikansa on tavallaan pistetty isompi pyörä pyörimään tässä mielessä, että Kiinassahan tai Kiinan ulkopolitiikkaan ja ulkopoliittisen strategian liittyen on pitkään puhuttu, että heillä on ollut tämmönen niin sanotun matalan profiilin strategia jo 30, 40 vuotta, niin sanottu kynttilän vakan alla strategia, jossa sitä valta-asema ikään kuin kasvatetaan varovaisesti, taloutta kasvatetaan varovasti, asevoimien suorituskyvyn kasvatetaan varovasti. Mutta ei pyritä avoimesti haastamaan Yhdysvaltoja tai muitten länsimaitten valta-asemaa. Nyt Xi Jinpingin aikakaudella monet on tulkinneet ja varmasti ihan oikein, että tää niinku

kynttilän vakan alla konsepti on nyt sen te hyljätty. Tai ainakin se vakka on kynttilän päältä heitetty menemään ja tavallaan suhteellisen avoimesti monella rintamalla on nyt käyty sitte tota kamppailemaan tästä maailmanpolitiikan johtoasemasta. Ja tavallaan tästä voi jatkaa niin se kynttilän vakan alla periodi, mikä nyt oli oli 90-luvun alusta ehkä 80-luvultaki lähtien tähän Xi Jinpingin kauden alkuun 2010-luvulle, niin sehän oli Kiinalle siinä mielessä suotuista aikaa, että länsimaat ei juurikaan ollu kiinnostuneet Kiinasta sillä tavalla tai ainakaan nähneet sitä minkäänlaisena vastustajana. Ehkä 90-luvulla sen takia, että Kiinan uskottiin nopeasti demokratisoituvan ja muuttuvan markkinataloudeksi niin kuin kaikki muutkin. Se oli sitä historian lopun aikaa. Ja sitten 2000-luvun alussa lisääntyvästi tietysti sen takia, että länsimaat ja eritoten Yhdysvallat oli hyvinkin kiinni näissä terrorismin vastaisissa operaatioissa Lähi-idässä ja Afganistanissa, mikä sitten tavallaan siirsi se fokuksen pois sieltä Kiinasta, että nyt kun tota länsimaat on alkaneet havahtua tavallaan tähän Kiinan uhkaan niin reaktiot alkaa olemaan sitte myös sen mukasia ja painopiste on siirtymässä siitä demokratian levittämisestä, valtion kansakunnan rakentamisesta ja tota terrorinvastaisesta toiminnasta tommoseen perinteiseen suurvalta meininkiin.

Haastattelija: Niin tästähän me näemme esimerkkejä harva se päivä. Mitä ajattelet tästä Kiinan johtamaan kommunistisen puolueen ja armeijan välisestä suhteesta?

Matti: Joo no voi ajatella, et onko siinä edes olemassakaan mitään suhdetta itse asiassa, koska Kiinan asevoimat eli kansan vapautusarmeija, alun perin puna-armeija, perustettiin kommunistisen puolueen omaksi tämmöseks niin kuin puolustusosastoksi jo silloin ennen kansantasavallan perustamista 20-luvulla Kiinan sisällissodan aikaan. Eli kansan vapautusarmeija ei missään vaiheessa ole ollut varsinaisesta puolueesta erillinen organisaatio, eikä oo sitä edelleenkaan, että kyllä kaikki tärkeimmät johtohenkilöt ja upseerit ovat kommunistisen puolueen jäseniä ja sinänsä allekirjoittavat ihan täydestä sydämestään sen kommunistisen puolueen agendan ja kommunistipuolueen valta-aseman jatkumo on kyllä hyvinkin vahvasti heidän intresseissään. Eli siinä mielessä kansan vapautusarmeija ei ole millään tavalla oikein samanlainen instituutio, kun tämmöse länsimaissa tai muissa demokraattisimmissa valtioissa olevat asevoimat, eli ei mikään objektiivinen valtio, miltä tahansa uhkalta puolustava toimija.

Haastattelija: Eli se on elimellinen osa tätä valtaeliittiä.

Matti: Joo, nimenomaan näin, et se on se on keskeinen osa sitä kommunistista puoluetta ja sen valta-aseman tärkeää turvaaja.

Haastattelija: Millä tavalla Kiina on kehittänyt asevoimiaan viime aikoina? Julkisuudessa on aika paljon uutisia siitä, että Kiina kehittää valtavan pitkälle vietyjä ohjusaseita ja monella muullakin rintamalla pyrkii uudella teknologialla nostamaan suorituskykyään. Mikä sinun arviosi?

Matti: Joo no tässä voidaan oikeastaan palata siihen kynttilän vakan alla aikaan. Eli tota kylmän sodan päättyminen ja Neuvostoliiton romahdus ajoi Kiinankin miettimään uudelleen, että mihin me tosiaan tätä meidän asemuskeliämme tarvitaan tai mikä on se meidän pääuhka ja koska se ei ole enää Neuvostoliitto, vaan se uhka vaikuttaa nyt tulevan sitten Yhdysvalloista, joka silloin nautti semmosesta täysin ylivoimaisesta ja kiistämättömästä asemastaan. Niin Kiinan sotilasjohto jo silloin 90-luvun alussa totesi, että meidän pitää nyt aloittaa varustautuminen potentiaaliseen konfliktiin Yhdysvaltojen kanssa. Toivottavasti ei pitkään aikaan, toivottavasti ei vuosikymmeniin, mutta niinku semmonen mahdollisuus on olemassa ja me nähdään nyt, tai he näkivät silloin 90-luvun alussa, että asevoimien suorituskyky ei ollut likimaillakaan siinä kunnossa, että Yhdysvallat vois pärjätä minkälaisessa konfliktissa oikein, niin tota he ovat siis 90-luvun alusta lähtien ryhtyneet tavallaan seuraamaan tarkasti, et mitenkä Yhdysvallat rakentaa omia suorituskykyjään, mitenkä yhdysvallat taistelee ja sitten ikään kuin siihen he ovat pyrkinneet rakentamaan tavallaan semmosta eräänlaista peilikuvaversiota, jolla pystyy sitten tarvittaessa Yhdysvaltoja vastaan taistelemaan. Eli se on jossain määrin ollu semmosta aika pitkää ja tarkkaan harkittua rakennustyötä tiettyä ja aika kapeasti rajattua uhkaa vastaan, eli Yhdysvaltojen kanssa käytävää taistelua todennäköisempi Taiwaninsalmella. Ja totta kai siinä on sitten, kun tämä on se uhkakuvana eli taistelu Taiwaninsalmella Yhdysvaltoja vastaan, niin tuota siinä on sitten korostunut merivoimien kehittäminen, meritorjuntaohjusten kehittäminen, erilaisten tiedustelujärjestelmien ja paikannusjärjestelmien kehittäminen avaruudesta käsin muun muassa ja näin poispäin. Ne nyt on aina korostunut ja sitä on viime aikoina tietysti on ollu paljon puhetta myös tästä tota Kiinan ydinasearsenaalin modernisoinnista.

Haastattelija: Millä tasolla Kiinaan kyvykkyys tänä päivänä on jos verrataan vaikka Yhdysvaltoihin?

Matti: Sitä pitää ehkä sitä kysymystä lähestyä siitä näkökulmasta, että minkälaisessa tilanteessa kohdattaisiin. Eli Yhdysvallat on edelleen täysin kiistämättömästi se ainut ainut globaali supervaltta, joka pystyy kohdistamaan omaa sotilaallista voimaansa oikeastaan minne päin planeettaa haluaa ja milloin vaan haluaa. Kiinalla ei ole mitään tähän tämänkaltaista kykyä oikeastaan käytössään. Eli Kiinan se asevoimien terävin suorituskyky on kyllä suunnattu siihen lähialueelle ja sen Taiwanin ongelmanratkaisuun ja he kehittävät kyllä tämmöistä voiman projisointikykyä varovasti eteenpäin. Kaksi lentotukialusta on jo on jo saatu valmiiksi jonkinlaiseen operatiiviseen käyttöön. Mutta kyllä se varsinainen päätehtävä on on se mahdollinen konflikti juuri tässä läheisillä merialueilla. Ja siinä konfliktissa nyt sitten ilmeisesti Kiina on sitä välimatkaa, tai semmosessa potentiaalissa konfliktissa, Kiinas välimatkaa onnistunut ilmeisen hyvin kuromaan kiinni. Mikä on on juurikin se tekijä mikä on nyt sitten herättänyt Yhdysvaltojen huomioon, että mikäli tää konflikti nyt tapahtuisikin Taiwanin salmella, mikäli Taiwan tekisi jonkinlaisen peliliikkeen itsenäistymisen suuntaan ja Kiina sitten lähettäisi joukkonsa sinne estämään tämän itsenäisyysjulistuksen tai mitä hyvänsä. Me voidaan kuvitella monenlaisia tämmöisiä

skenaarioita niin se ei oo enää ilmeisesti ollenkaan itsestäänselvää, että Yhdysvallat tuosta noin vaan pystyisi sen Kiinan invaasion estämään. Tilanne oli hyvin erilainen esimerkiksi vuonna 96, kun Kiina edellisen kerran uhitteli Taiwania ampumalla ohjuksia siihen Taiwanin salmeen ja järjestämällä massiiviset sotaharjoitukset siellä Taiwaninsalmen vastarannalla. Niin silloin Yhdysvallat lähetti paikalle pari lentotukialusryhmää ja se oli oikeastaan, tilanne rauhoittui sen jälkeen, mutta tota tänä päivänä se tilanne on hyvin toisenlainen, että joidenkin arvioiden mukaan niitä lentotukialusryhmiä ei kannattas viedä ollenkaan lähimaillekkaan sitä Taiwaninsalmen, koska sillon Kiina nimenomaan on varautunut tämmöseen mahdollisuuteen erilaisin erilaisin meritorjuntaohjuksin muun muassa.

Haastattelija: Eli siellä Taiwanin ympäristössä näytetään sotilaallista voimaa puolin ja toisin koko ajan.

Matti: Joo kyllä siellä. Tai kyllä se enemmän on painottunut tonne Kiinan puolelle, että Yhdysvallathan on aika sinänsä kuitenkin vielä rauhallisesti sitä presenssiä sillä alueella pitänyt, että kyllä se Kiinan sapelinkalistelu on nyt viime aikoina eniten siellä ollut pinnalla niin sanotusti.

Haastattelija: Miltä noin tutkijan vinkkelistä näyttää tämä Taiwanin kohtalo? Irtoaako se joskus sieltä Kiinan vaikutuspiiristä pois vai onko se ikuisesti jäänyt konflikti?

Matti: Joo, se on tuhannen taalan kysymys, että tota itsenäistyminen ei ole Taiwanille oikein mitenkään vaihtoehto tai juridinen itsenäistyminen, koska se lähes varmasti tarkoittais sitä, että Kiina tekisi aseellisen intervention. Toisaalta sitten Kiinan puolella tiedetään hyvin, että se sotilaallinen operaatio Taiwania vastaan, niin siihen sisältyy niin valtavia riskejä, että sitä kyllä halutaan pitää aivan loppuun asti poissa pöydältä, koska vaikka se nyt jos kuvitellaan, että sotilaallisesti voisikin onnistua, että Taiwan saatasiin miehitettyä ja Yhdysvallat ei kerkis hätiin, niin tota silti se reaktio kansainväliseltä yhteiskunnalta tulis olemaan varmaan tyrmäävä ja kyllä Yhdysvallat siihen sen jälkeen keksisi monenlaisia muita tavallaan sanktioita, joilla Kiinaa voitaisiin rangaista. Esimerkiks niinku äsken mainitsin niin Yhdysvallat on edelleen ainut globaalin mittakaavan supervalta. Sotilaallisesti se pystyis varmaan esimerkiksi aika kerta kaikkiaan kuristamaan Kiinaa erilaisella kauppasaarrolla. Pistää merireittejä kiinni ja näin pois päin. Ja vain yhtenä esimerkkinä. Eli vaikka se sotilasoperaatio onnistuiskin, niin riskit on valtavat ja kommunistisen puolueen johdossa hyvin tiedetään, eli ei sinne ihan tosta noin vaan olla menossa tilannetta sotilaallisesti ratkaisemaan, vaikka siltä saattaa aika-ajoin näyttääkin.

Haastattelija: Katsotaanpa hieman Kiinasta pohjoisempaan tai itäisempään suuntaan. Venäjä on Kiinan rajanaapuri ja pitkäaikainen kilpakumppani. Mikä on Kiinan ja Venäjän suhde tänään?

Matti: Joo mielenkiintoinen kysymys myös sekin. Päällepäinhän se vaikuttaa hyvinkin veljelliseltä ja lämpimältä suhteelta. Eli erityisesti ja myös henkilökohtaisella tasolla vaikuttaa, että Vladimir Putin ja sit Xi Jinping tulivat oikein hyvin kahden kesken juttuun. Heidät nähdään usein paistelemassa blinejä ja tota kohottamassa maljoja jos millekin tai minkäkin asian kunniaks, mutta kyllä se, jos sitä katsoo sitä tilannetta sitten ihan vähän niinku raadollisimmin, niin kyllä se näyttää siltä, että Venäjä on ikään kun tän Krimin miehittämisen 2014 jälkeen ja siihen liittyvien pakotteiden myötä ikään kuin joutunut joutunut kääntymään sinne Kiinan suuntaan ja hakemaan sieltä sitten tavallaan tukea ja turvaa, mikä on tietysti Kiinalle ollut aivan aivan ok, että eihän se heiltä pois ole, mutta tämä asetelma on niinku epä hierar- tai epätasapaino ja hierarkkisuus ymmärretään kyllä Kiinassa ja varmaan myös Venäjällä oikein hyvin. Että Kiina on sen painavampi osapuoli tässä suhteessa ja Kiina ei sinänsä tarvitse Venäjää mihinkään, et sieltä saadaan nyt halpoja raaka-aineita. Venäjä joutuu niitä, tai on ajettu siirtämään sitä raaka-aineviennin painopistettä Kiinaa kohti niin se Kiinalle toki sopii, mutta ei Kiina sitä välttämättä tarvitse, eikä tarvitse oikeastaan muutakaan mitä Venäjä kykenee tarjoamaan niin paljon, ettäkö se suhde pitäisi jotenkin kalibroida tasavertaiseksi. Eli Kiinan näkökulmasta se on vaan se on ihan kiva lisä, mutta siinä kaikki. Venäjän näkökulmasta en osaa sitä tarkemmin sanoa, mutta kai sielläkin voisit kuvitella, että tietyt tahot tavallaan suhtautuu tähän asetelmaan kuitenkin aika lailla varovaisesti ja varauksella, koska ei se niinkun pidemmän päälle integroituminen, täysi integroituminen Kiinan vasalliksi, niin ei sekään niille Venäjän suurvaltahaaveille nyt erityisen hyvää tee.

Haastattelija: Kaikki suhteet liittyvät myöskin taloudelliseen kehitykseen ja siihen aika paljon antaa voimaa talouskasvu ja se millä tavalla pyörät pyörivät. Millä tavalla talouskasvu kahlitsee tai hillitsee Kiinan sotilaallista kehitystä?

Matti: Joo no se hillitsee sitä kyllä siinä mielessä, että tottakai tämä on perinteinen guns versus butter asetelma, eli voita vai tykkejä jompaan kumpaan. Yhteiskunnan pitää panostaa tai niitten kahden välillä ne resurssit on jaettava. Eli jos sä haluat enemmän voita niin sit se tarkoittaa vähemmän tykkejä ja näin pois päin. Ja Kiinassahan usein ku Kiinan hallituksen ja kommunistisen puolueen politiikkaa arvioidaan niin uskotaan, että kommunistinen puolue haluaa sen talouskasvun pitää mahdollisimman korkeana, koska se sitten kuitenkin tuo puolueelle tavallaa arvostusta, ainakin legitimizeettiä ja kansa ikään kuin antaa puolueen hallita niin kauan kun talous kasvaa ja ihmisten tulevaisuuden näkymät pysyy kirkkaana. Mut nyt, kun se talouskasvu hidastuu vääjäämättä, niin kuin alussa alussa mainitsin, niin tuota kyllä se tulee väistämättä näkymään myös sitten Kiinan asevoimien budjeteissa. Niitten on pakko tavallaan hilata alaspäin sitä mukaa, kun väestö vanhenee ja sosiaalimenot kasvaa ja näin pois päin. Ja tämä ongelma Kiinassa kyllä tiedostettu ja siellä on tavallaan hyvinkin selvillä se, että pelkästään tällä asevoimien budjettien vuosikorotuksilla, jotka on ollu kyllä mittavia, että meillä on viittä, kuutta, seitsemää prosenttia vuodesta toiseen. Niin pelkästään tällä Kiinan johto ei pysty ikään kuin pitkässä juoksussa kilpailemaan Yhdysvaltojen ja länsimaitten kanssa eli

sotilasteknologinen kehittäminen, kaikkien näitten uusien entistä monimutkaisempien ja entistä kalliimpien teknologioitten kehittäminen, se ei voi olla vaan pelkästään budjettikorotusten varassa, vaan on kehitettävä uusia keinoja ja nythän Kiinassa on alettu puhumaan tästä sotilas-siviili -fuusio konseptista, jolla ikään kuin pyritään sitten lisäämään yhteistyötä siviilisektorin ja sotilassektorin kanssa, mikä tarkoittaa käytännössä sitten yksityisiä yrityksiä, sotilasalan yrityksiä ja esimerkiksi yksityisiä tutkimusinstituutioita, yliopistoja ja sotilasalan vastaavia. Eli pyritään ikään kuin niillä resursseilla mitkä on jo nyt, niin pyritään tuomaan ne paremmin toistensa kanssa tekemisiin ja fuusioimaan niinku tää termin nimikin kertoo, niin fuusioimaan nää eri yhteiskunnan sektorien resurssit, jotta voitais saada sillä pienenevällä tavallaan tai ei pienemmällä, mutta tavallaan suhteessa pienemmällä resurssipohjalla enemmän irti ja pysyttäis mukana tässä kilpailussa.

Haastattelija: Tarkoitatko sitä, että Kiinan armeija mieslukuisesti pienenee?

Matti: Joo kyllä se pienenee myös mieslukuisesti ja on pienentynyt jo vuosikymmeniä. Mut siinä ei oo kyse oikeastaan pelkästään siitä, että budjettiongelmasta vaan enemmän siitä, että Kiina on jo siitä 90-luvun alusta lähtien halunnut rakentaa enemmän tämmöset niinku länsimaiden tai Yhdysvaltain esimerkin mukaiset teknologisesti edistyneet ja pienet ja niinkun notkeat asevoimat, eikä mitään sellaista perinteistä mistä heillä itse on kokemusta, et seitsemän miljoonan miehen tota talonpoikaisarmeija aseistettuna kalashnikovilla, vaan pyrkii tämän saman tyyliiseen teknologisesti edistyneeseen ja tehokkaaseen joukkoon, kuin mihin useimmat länsimaat.

Haastattelija: Onko niin, että tässä Kiinan muutoksessa Kiinan kyky verkko-operaatioihin on niin suuri, että se on aidosti saanut lännen, siis Yhdysvallat ja Euroopan niinku varpailleen, koska tuota se nähdään kehittyneenä uhkana.

Matti: Joo kyllä se on yksi niistä. Kiinan kyberkyvykkyydet niin epäilemättä on yksi niistä tota useista tekijöistä, jotka on jo jokseenkin länsimaat yllättäneet tässä kuluneiden vuosikymmenien aikana. Eli juurikin sinä aikana, kun länsimaat olivat keskittyneet näihin vastavallankumouksellisiin operaatioihin muihin tämäntyyliiseen toimintaan, niin sinä aikana Kiinalla oli hyvää aikaa kehittää myös kyberkyvykkyyksiä, kun mä väittäisin, että ne on nyt sitten, katse on kohdistunut taas tähän suurvaltakamppailun Kiinan kanssa niin ne on nostettu agendalle kyllä meillä täällä, että tämä on huolestuttava kehitys.

Haastattelija: Britannian tiedustelupomo, MI6:n pomo Richard Moore äskettäin varoitti siitä, että velkaloukku, dataloukku ovat tällaisia moderneja Kiinan aseita. Mitä ajattelet tästä?

Matti: Joo no vähän se velkaloukku on minun mielestä ainakin, millä siis tarkoitetaan ilmeisesti sitä, että Kiina on pyrkinyt ikään kuin jakaman lainoitusta kehittyneelle maailmalle hyvinkin avokätisesti, sillä tarkoituksella, että sitten kun nämä valtiot

ajautuu maksukyvyttömyyteen, ni Kiina voi sitten napsia sieltä satamaa ja lentokenttiä ja muuta itselleen. Niin se, tää velkaloukku argumentin mukaan tämä ois ollu joku suuri suunnitelma jota Kiinan johto on Sunzilaiseen tyyliin vaalinut pidemmän aikaa, ni en mä nyt siihen usko, et se on ehkä enemmän tota, tai ainakaa sitä savuavaa asetta ei oo sen suhteen vielä erityisen sitä, odotapas nyt, Sri Lankan Hambantotan satamaa lukuun ottamatta, ni muuta vastaavaa ei tietääkseni ole tapahtunu. Eli kyllä se mun mielestä vähän semmosta alarmistiselta puheelta kuulostaa, mutta tästä teknologialoukusta mä en oo itsensä kuulukaan vielä, et mä en tiedä mikä se tarkkaa ottaen onkaa.

Haastattelija: Dataloukku.

Matti: Dataloukku.

Haastattelija: Ehkä se liittyy näihin verkkoihin ja verkkotiedusteluun ja siihen, että pääsy yhteiskunnan kriittisiin tietoihin heikentää sitten suvereniteettiä.

Matti: Joo kyllä varmaan siinä mielessä pitää paikkansa, että valtiot, jotka lähtee hyvin avoimin mielin mukaan vaikka Kiinan digitaalisen silkkitien hankkeeseen ja rakentaa koko digitaalisen infransa kiinalaisella teknologialla, kiinalaisten avustuksella, ni siitä siitä on kyllä sinänsä näyttöä, että sitten se datavirta saattaa päätyä myös sen valtion suvereniteetin ulkopuolelle jotain kaapelia pitkin Pekingiin asti, että et ihan yhde kortin varaan ei varmaan kannata sitä omaa digitaalista infransa rakentaa.

Haastattelija: Ehkä lopuksi voimme arvioida sitä, että miten käy sen jälkeen, kun Kiinassa Xi on nyt saanut puoluejohtajana, presidenttinä meillä aikaisempaakin enemmän valtaa käsiinsä. Onko hän täysin suvereeni johtaja määrittelemään Kiinaan tulevaisuutta?

Matti: Joo kyllähän, kyllä se siltä nyt näyttää, että ensi vuoden syksynähän sitten järjestetään tämä kommunistisen puolueen seuraava 20. puoluekokous, jossa näin niinkun perinteisen laskutavan mukaan kaksi viisivuotiskautta istunut puoluesihteerin ja presidentin, hänen pitäisi eläköityä ja päästä nuorempi polvi valtaa, mut kaikki merkit viittaavat siihen, että näin ei tuu tapahtumaan, vaan Xi Jinping tulee jatkamaan näissä tehtävissä tämän jälkeenkin. Niin tota kyllä hän on hyvin selväks tehny sen, että hän on nyt täysin tavallaan vallassa ja minkäänlaista oppositiota, eikä siihen viittaavaakaan Kiinassa siellä enää ole. Näinhän ei ollut vielä, sanotaan kymmentä viittätoista vuotta sitten edellisen presidentin Hu Jintaon aikakaudella, jolloin Kiinan kommunistipuolue oli jossain määrin jakautunut tämmösiin valtaryhmittäin, erilaisten merkittävien poliitikkojen ympärillä, mutta tää niinkun valtaryhmien asetelma on ilmeisesti nyt sitten kokonaan lakannut olemasta ja sillä on periaatteessa Xi Jinping ja hänen valtaryhmänsä ja sit, jos nyt sattuu olemaan joitakin yksittäisiä, jotka ovat eri mieltä niin ovat varmaan mielipiteittensä kanssa aika yksin hiljaa.

Haastattelija: Selvä tämä oli tämän jakson kiinalainen juttu. Kiitokset erikoistutkija Matti Puranen.

Matti: Kiitos.

[Tunnusmusiikki]